

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) ใช้โปรแกรมพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในตำบลบางลูกเสือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทดลองใช้โปรแกรมพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพในกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลบางลูกเสือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก เปรียบเทียบกับกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบลโพธิ์แทน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยเลือกศึกษาด้านความรู้และทัศนคติด้านการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ การจัดทำแผนงานโครงการด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 90 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 45 คนและกลุ่มควบคุม 45 คน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 30 คน แบ่งเป็น ตำบลบางลูกเสือ จำนวน 15 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 15 คน
2. คณะกรรมการพัฒนางานสาธารณสุขระดับหมู่บ้าน จำนวน 52 คน แบ่งเป็น ตำบลบางลูกเสือ จำนวน 26 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 26 คน
3. ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน จำนวน 2 คน แบ่งเป็น ตำบลบางลูกเสือ จำนวน 1 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 1 คน

4. ประธานชมรมสร้างสุขภาพประจำตำบล จำนวน 2 คน แบ่งเป็นตำบลบางลูกเสือ จำนวน 1 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 1 คน

5. ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขหรือได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน แบ่งเป็นตำบลบางลูกเสือ จำนวน 1 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 1 คน

6. ประธานชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน แบ่งเป็นตำบลบางลูกเสือ จำนวน 1 คน ตำบลโพธิ์แทน จำนวน 1 คน

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจำนวน 90 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงเนื่องจากเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพที่มีอยู่แล้วในระดับชุมชน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก ตำบลบางลูกเสือเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 45 คน และเลือกจากตำบลโพธิ์แทน

เป็นกลุ่มควบคุม จำนวน 45 คน ซึ่งเหตุผลในการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากสถานที่ทั้ง 2 แห่งนี้ เนื่องจากมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ใกล้เคียงกัน ลักษณะทางประชากรใกล้เคียงกัน เช่น จำนวนประชากร ระดับการศึกษาและการประกอบอาชีพของประชาชน มีระยะการเดินทางห่างกัน 26.2 กิโลเมตร มีสถานบริการสุขภาพอื่นอยู่ระหว่างการเดินทางถึงกัน จำนวน 3 แห่ง และการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพใกล้เคียงกัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion Criteria) ไว้ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น คือ คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นที่ได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
2. คณะกรรมการพัฒนางานสาธารณสุขระดับหมู่บ้าน คือ คณะกรรมการพัฒนางานสาธารณสุขระดับหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านนั้นๆ ในปี 2552
3. ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนให้เข้าร่วมการศึกษาค้นคว้าวิจัย
4. ประธานชมรมสร้างสุขภาพ คือ ประธานชมรมสร้างสุขภาพประจำตำบลที่ได้รับรองจากสถานีอนามัย

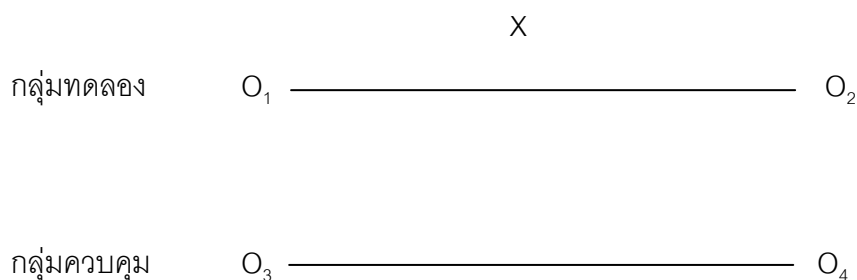
5. ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุข คือ ประธานชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขในตำบลนั้นๆ หรือเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขที่ได้รับมอบหมายจากประธานชมรมให้เข้าร่วมการศึกษาวิจัย

6. ประธานชมรมผู้สูงอายุ คือ ประธานชมรมผู้สูงอายุในตำบลที่ได้รับการรับรองจากสถานีอนามัย

ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ที่สามารถสื่อสารได้ตามปกติ และสามารถอ่านออกเขียนได้ด้วยตนเอง และยินดีเข้าร่วมกิจกรรมได้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ภาพที่ 2

รูปแบบการวิจัย

O₁, O₃ หมายถึง การวัดก่อนการทดลอง (Pre – test)

X หมายถึง โปรแกรมพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้แก่

ครั้งที่ 1 กิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ครั้งที่ 2 กิจกรรมกรรมเวทีชาวบ้าน

ครั้งที่ 3 กิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ

O₂, O₄ หมายถึง การวัดหลังการทดลอง (Post - test)

ขั้นตอนในการวิจัย

กลุ่มทดลอง

1. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงในกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในตำบลบางลูกเสือ จำนวน 45 คน
2. ทำการทดสอบก่อน (Pre – test) โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. ดำเนินการทดลองโดยดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรมที่กำหนดจำนวน 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ห่างจากครั้งที่ 2 เป็นเวลา 1 สัปดาห์ ครั้งที่ 2 ใช้ระยะเวลา 3 สัปดาห์ ครั้งที่ 3 ห่างจากครั้งที่ 2 เป็นเวลา 1 สัปดาห์ รวมระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมตามโปรแกรม 6 สัปดาห์
4. ทำการทดสอบหลังการทดลอง (Post – test) และประเมินความต่อเนื่องของการดำเนินงานโดยใช้แบบสอบถามเดิม

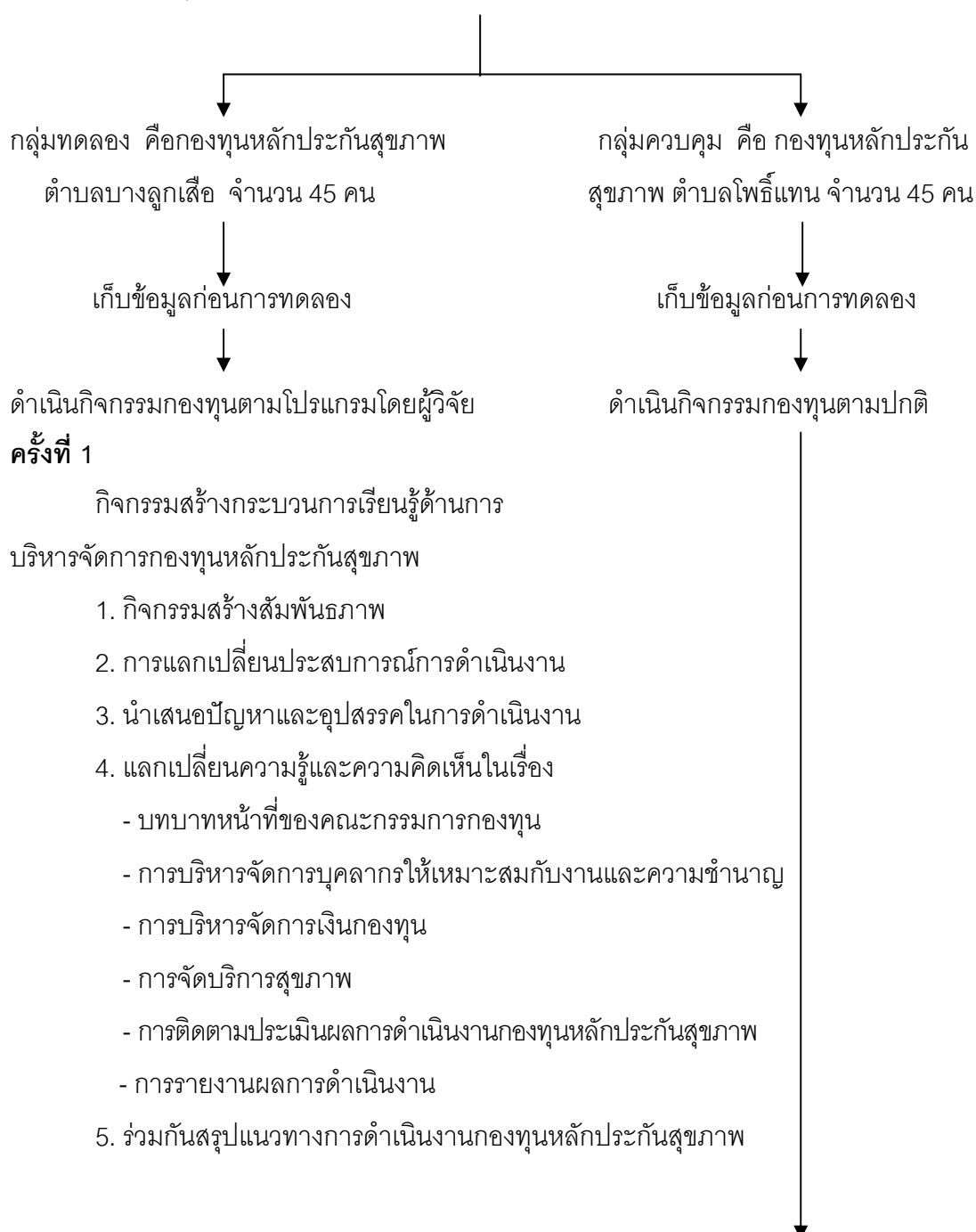
กลุ่มควบคุม

1. ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจงในกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในตำบลโพธิ์แทน จำนวน 45 คน
2. ทำการทดสอบก่อน (Pre – test) โดยใช้แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. กลุ่มควบคุมดำเนินกิจกรรมบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพตามปกติ
4. ทำการทดสอบหลังการดำเนินกิจกรรมตามปกติ (Post – test) ด้วยแบบสอบถามเดิมอีกครั้ง

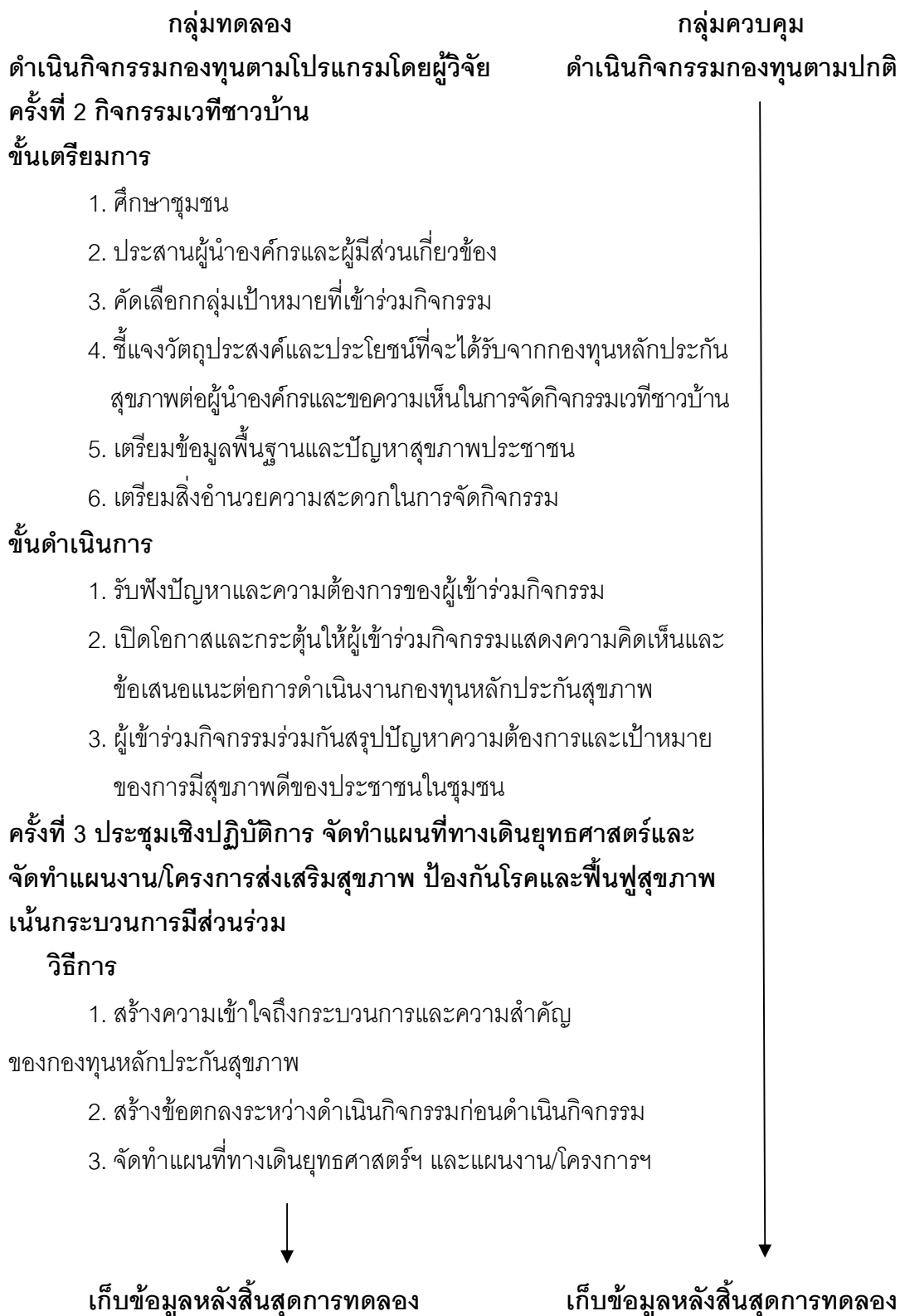
ภาพที่ 3
สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ตำบลบางลูกเสือและตำบลโพธิ์แทน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นที่มีคุณลักษณะตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. สรุปการดำเนินงานเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง

ได้แก่ โปรแกรมพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาจากการดำเนินงานจริงในระดับพื้นที่ ทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลงานเด่นของแต่ละกองทุนที่ได้นำเสนอผ่านการตีพิมพ์และเวทีวิชาการในระดับต่างๆ รวมทั้งแนวทางการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นที่สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติได้กำหนดขึ้น นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่อำเภอองค์กรักษ์ ผนวกกับแนวคิดการส่งเสริมการเรียนรู้รูปแบบการเพิ่มพลังอำนาจ และเน้นส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ครั้งที่ 1 กิจกรรมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพ ได้แก่

1. กิจกรรมสร้างสัมพันธภาพ
2. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์การดำเนินงานกองทุนที่ผ่านมา
3. นำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน
4. แลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นในเรื่อง
 - บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพ
 - การบริหารจัดการบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและความชำนาญ
 - การบริหารจัดการเงินกองทุน
 - การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ
 - การควบคุมกำกับและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ
 - การรายงานผลการดำเนินงาน
5. ร่วมกันสรุปแนวทางการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

6. สรุปการดำเนินงานเพื่อการเรียนรู้ร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ครั้งที่ 2 กิจกรรมเวทีชาวบ้านโดยการประชุมประชาคมรายหมู่บ้าน

ขั้นเตรียมการ

1. ศึกษาชุมชน
2. ประสานผู้นำองค์กรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม
4. ชี้แจงวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่จะได้รับจากกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ต่อผู้นำองค์กรและขอความเห็นในการจัดกิจกรรมเวทีชาวบ้าน

5. เตรียมข้อมูลพื้นฐานและปัญหาสุขภาพประชาชน
6. เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมเวทีชาวบ้าน

ขั้นดำเนินการ

1. รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. เปิดโอกาสและกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแสดงความคิดเห็น และ

ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

3. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกันสรุปปัญหาความต้องการ และเป้าหมายด้าน

สุขภาพของชุมชน

ครั้งที่ 3 กิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม

จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ จัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์กองทุนหลักประกันสุขภาพเป็นระยะเวลา 2 วัน และจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพ ระยะเวลา 1 วัน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม

วิธีการ คือ

1. สร้างความเข้าใจถึงกระบวนการ และความสำคัญของการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

2. ร่วมกำหนดเป้าหมายและแนวทางในการดำเนินกิจกรรมแบบมีส่วนร่วม เช่น การมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้และความชำนาญ การกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน

3. จัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์กองทุนหลักประกันสุขภาพและจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ของผู้เข้าร่วมวิจัยในเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ความเกี่ยวข้องกับกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น และปัญหาสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว มีทั้งหมด 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ คำตอบมี 3 ตัวเลือก คือ ใช่ ไม่ใช่ ไม่แน่ใจ ที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบทดสอบชนิดนี้เนื่องจากสามารถวัดเนื้อหาได้มากโดยใช้เวลาน้อย และมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่มีทักษะในการเขียนต่ำ แต่มีข้อเสีย คือ ผู้ตอบสามารถเดาคำตอบได้ง่าย ผู้วิจัยจึงแก้ไขโดยเพิ่มช่องคำตอบ “ไม่แน่ใจ” ไว้เพื่อ ลดการเดาของผู้ตอบ มีทั้งหมด 15 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติ ต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามชนิดนี้ เนื่องจากประเมินระดับความรู้สึกได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการตัดสินใจตอบและใช้เวลาน้อย มีทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามชนิดนี้ เนื่องจากประเมินระดับความรู้สึกได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการตัดสินใจตอบและใช้เวลาน้อย มีทั้งหมด 18 ข้อ

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพกองทุนหลักประกันสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามชนิดนี้ เนื่องจากประเมินระดับความรู้สึกได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการตัดสินใจตอบและใช้เวลาน้อย มีทั้งหมด 18 ข้อ

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามความพึงพอใจ ต่อกองทุนหลักประกันสุขภาพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเลือกแบบสอบถามชนิดนี้ เนื่องจากประเมินระดับความรู้สึกได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนในการตัดสินใจตอบและใช้เวลาสั้น มีทั้งหมด 15 ข้อ

เกณฑ์ในการให้คะแนน

1. แบบสอบถามความรู้เรื่องกองทุนหลักประกันสุขภาพ การให้คะแนนมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1 ข้อความที่มีลักษณะทางบวก ให้คะแนนดังนี้

ตอบใช่	1	คะแนน
ตอบไม่ใช่	0	คะแนน
ตอบไม่แน่ใจ	0	คะแนน

1.2 ข้อความที่มีลักษณะทางลบ ให้คะแนนดังนี้

ตอบไม่ใช่	1	คะแนน
ตอบใช่	0	คะแนน
ตอบไม่แน่ใจ	0	คะแนน

2. แบบสอบถามถึงทัศนคติต่อกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น การให้คะแนนมี 2 ลักษณะดังนี้

2.1 ข้อความที่มีลักษณะทางบวก ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
เห็นด้วย	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน

2.2 ข้อความที่มีลักษณะทางลบ ให้คะแนนดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	1	คะแนน
เห็นด้วย	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	3	คะแนน

ไม่เห็นด้วย	4	คะแนน
-------------	---	-------

ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	5	คะแนน
----------------------	---	-------

3. แบบสอบถามถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์การให้คะแนน มีลักษณะ ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
-----------	---	-------

มาก	4	คะแนน
-----	---	-------

ปานกลาง	3	คะแนน
---------	---	-------

น้อย	2	คะแนน
------	---	-------

น้อยที่สุด	1	คะแนน
------------	---	-------

4. แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ การให้คะแนนมีลักษณะ ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
-----------	---	-------

มาก	4	คะแนน
-----	---	-------

ปานกลาง	3	คะแนน
---------	---	-------

น้อย	2	คะแนน
------	---	-------

น้อยที่สุด	1	คะแนน
------------	---	-------

5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การให้คะแนน มีลักษณะดังนี้

ตอบมากที่สุด	5	คะแนน
--------------	---	-------

ตอบมาก	4	คะแนน
--------	---	-------

ตอบปานกลาง	3	คะแนน
------------	---	-------

ตอบน้อย	2	คะแนน
---------	---	-------

ตอบน้อยที่สุด	1	คะแนน
---------------	---	-------

การสร้างเครื่องมือและพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาตำราและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ความรู้และทัศนคติในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ และการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและ

ฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ตลอดจนความตั้งใจในการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ

2. ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือ จากตำราการวัดผลการศึกษา

3. สร้างข้อคำถามของแบบสอบถามความรู้ ทักษะ ทักษะ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมในการจัดทำ/แผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของการใช้ภาษาและนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งประกอบด้วย

4.1 นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญด้านส่งเสริมพัฒนา รับผิดชอบงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1 คน

4.2 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ (พิเศษ) รับผิดชอบงานสุขภาพภาคประชาชน จังหวัดนครนายก จำนวน 1 คน

4.3 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ รับผิดชอบงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 1 คน

4.4 นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ รับผิดชอบงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพ เขต 4 จังหวัดสระบุรี จำนวน 1 คน

4.5 นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ รับผิดชอบงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 คน

หลังจากที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ได้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้ว พบว่าผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน เห็นด้วยกับคำถามด้านความรู้ ทักษะ และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุน มีผู้เชี่ยวชาญ 2 คน ให้คำแนะนำเรื่องการจัดคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ และการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ โดยเสนอแนะการปรับคำถามให้แสดงถึงขั้นตอนต่างๆ ในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์และการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามความจริงว่ามีส่วนร่วมในขั้นตอนใดบ้าง ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งตามที่ผู้เชี่ยวชาญได้ให้คำแนะนำ ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try out)

5. การหาความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้วมาทดสอบหาความเที่ยงของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา จำนวน 30 คน (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2547) แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficiency) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

5.1 แบบสอบถามความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

5.2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81

5.3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

5.4 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ เท่ากับ .94

5.5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Research) โดยการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพซึ่งผู้วิจัยได้รับความยินยอมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับกองทุนหลักประกันสุขภาพ โดยชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ รายละเอียดขั้นตอนของการวิจัย รวมทั้งประโยชน์ในการทำวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยส่งหนังสือแนะนำตัวจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ ถึงนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางลูกเสือและนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์แท่น อำเภอองครักษ์ จังหวัด นครนายก พร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ และหนังสือดำเนินการวิจัยจากคณะกรรมการการวิจัย ในมนุษย์เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล

2. สิทธิในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัยของกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ก่อนการตัดสินใจการเข้าร่วมโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่างจะได้รับทราบรายละเอียดในขั้นตอนต่างๆ โดยผู้วิจัยแนะนำตนเอง ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ขั้นตอนการร่วมการวิจัย ประโยชน์ของการเข้าร่วมการวิจัย ดังรายละเอียดในเอกสาร ซึ่งแจ้งข้อมูลแก่ผู้เข้าร่วมโครงการ (Information sheet) เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมจึงดำเนินการพร้อมทั้งชี้แจงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ โดยถ้าปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยจะไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันและกลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธหรือถอนตัวออกจากการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดเวลา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง จะได้รับทราบข้อมูลที่เป็นจริงจากเอกสารและการอธิบาย เมื่อมีข้อสงสัยใดๆ กลุ่มตัวอย่างสามารถซักถามได้จนหมดข้อสงสัยและเข้าใจรายละเอียดได้ดีทุกประการก่อนการตัดสินใจด้วยตนเองด้วยความสมัครใจ

2.3 ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้ทราบข้อมูลดีทุกประการแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีเวลาในการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยผู้วิจัยไม่มีข้อแม้ใดๆ และไม่มีการกำหนดระยะเวลาในการตัดสินใจหรือบังคับให้กลุ่มตัวอย่างตัดสินใจทันที

2.4 กลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง โดยไม่มีผลใดๆ ที่มาจากผู้ดูแล และไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

2.5 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างไม่ยินยอม แต่ญาติยินยอม กลุ่มตัวอย่างสามารถปฏิเสธได้โดยไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน และผู้วิจัยได้มีการทำความเข้าใจและตกลงกับกลุ่มตัวอย่างในการเคารพสิทธิการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งผู้วิจัยไม่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2.6 ในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการวิจัย กลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองโดยผู้วิจัยไม่มีการบังคับ ไม่มีสิ่งใดๆ จูงใจหรือของรางวัลใดๆ ตอบแทนเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการวิจัย

3. การลงนามในใบยินยอม กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการทุกรายจะต้องมีใบลงนามยินยอมโดย

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

3.2 ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างรับทราบและยินดีที่จะเข้าร่วมโครงการแต่ไม่ประสงค์จะเขียนลายมือชื่อด้วยตัวพิมพ์เขียน กลุ่มตัวอย่างสามารถใช้ลายมือชื่อแทนได้

4. การทำแบบสอบถาม

4.1 ในการทำแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยไม่มีการระบุชื่อของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามและอธิบายพร้อมทั้งตอบข้อซักถามหรือข้อสงสัยแก่กลุ่มตัวอย่างจนหมดข้อสงสัยและเข้าใจดีทุกประการ

4.3 ผู้วิจัยชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการเข้าร่วมโครงการวิจัยให้ทราบ

5. สิทธิความเป็นส่วนตัวและการรักษาสัญญาเป็นความลับส่วนบุคคล

5.1 เอกสาร แบบสอบถามทุกฉบับ ผู้วิจัยจะทำเก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี ไม่ให้มีการรั่วไหลของข้อมูล โดยผู้ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้นั้นจะมีเพียงผู้วิจัยและอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์เท่านั้น

5.2 ในการเผยแพร่ข้อมูล หรือมีการตีพิมพ์ในหนังสือหรือวารสาร และนำเสนอข้อมูล ผลการศึกษาต่างๆ ผู้วิจัยมีการเผยแพร่ข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น โดยข้อมูลที่เผยแพร่เป็นข้อมูลที่ไม่มีการระบุชื่อและแหล่งที่มาของข้อมูล ผู้ที่ได้รับทราบข้อมูลไม่สามารถเชื่อมโยงไปถึงผู้ให้ข้อมูลได้

5.3 การทำลายเอกสาร แบบสอบถาม ผู้วิจัยทำลายเอกสารทั้งหมดเมื่อผู้วิจัยได้มีการนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวมหรือลักษณะรวมเป็นกลุ่ม

6. ผู้วิจัยชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงสิทธิและประโยชน์ ดังนี้

แจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า หากกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้รับส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่สุขภาพของประชาชนในพื้นที่และต่อผู้อื่นต่อไปด้วย ผู้วิจัยคำนึงถึงสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับแจ้งให้ทราบว่าผู้วิจัยดำเนินการทำวิจัยเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่ระบุชื่อของกลุ่มตัวอย่างแต่ใช้รหัสแทนชื่อ ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ขณะดำเนินการวิจัยหากกลุ่มตัวอย่างไม่ต้องการให้ข้อมูลสามารถยกเลิกได้ทันทีโดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อกกลุ่มตัวอย่าง เมื่อผู้วิจัยแจ้งพิทักษ์สิทธิแล้ว และกลุ่มตัวอย่างยินยอมให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

1. ชั้นวางแผน

1.1 ผู้วิจัยเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ ผ่านทางคณะกรรมการจริยธรรมในคน จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิจารณาให้ความเห็นชอบในการดำเนินการวิจัย

1.2 ภายหลังจากการพิจารณาโครงร่างวิทยานิพนธ์ จากคณะกรรมการจริยธรรมในคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แล้ว ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางลูกเสือ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์แทน อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก พร้อมทั้งส่งโครงร่างวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือในการวิจัย เพื่อขออนุญาตลงพื้นที่เก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

2. ขั้นตอนการ

2.1 ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม ติดต่อนัดหมายผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ตำบลบางลูกเสือและตำบลโพธิ์แทน แล้วผู้วิจัยออกไปเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งในช่วงเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัย โดยการแนะนำตนเอง อธิบายวัตถุประสงค์ในการทำการศึกษ ขอบความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลและชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้ แจ้งถึงการพิทักษ์สิทธิให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การเก็บข้อมูลจะไม่มีผลใดๆ ต่อการดำรงชีวิต และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน หากกลุ่มตัวอย่างไม่ยินดีเข้าร่วมในการวิจัยสามารถยกเลิกได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลใดๆ ทั้งสิ้น

2.4 ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด และนำเสนอข้อมูลในภาพรวมหรือลักษณะรวมของกลุ่มตัวอย่าง

2.5 ให้กลุ่มตัวอย่างลงลายมือชื่อยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

2.6 ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยการลงลายมือชื่อในใบยินยอม ผู้วิจัยดำเนินการประเมินกลุ่มตัวอย่างโดยแบบสอบถามการพัฒนากองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre – test)

2.7 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยในกลุ่มทดลองตามแผนที่กำหนดไว้

2.8 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามการพัฒนาการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่มีคำถามเดิมแก่กลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง (Post – test) โดยผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่าง และแจ้งการสิ้นสุดการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งก่อนและหลังการทดลองมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ สร้างคู่มือการลงรหัสข้อมูล ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาลงรหัสในแบบฟอร์มลงรหัส จากนั้นดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปช่วยคำนวณ ซึ่งมีรายละเอียดแยกตามลักษณะของข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ บทบาทในกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น และปัญหาสุขภาพของบุคคลในครอบครัวโดยวิธีแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ทักษะคิดต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ Independent t-test โดยก่อนการวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) ของการใช้สถิติแจกแจงความถี่แบบที (t-test) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ .05 (สุวรรณา จันทรประเสริฐ, 2543) ดังต่อไปนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มได้สุ่มเลือกมาอย่างอิสระต่อกัน

2.2 ตัวแปรที่มีระดับการวัดแบบ Interval/ Ratio Scale

2.3 ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีการกระจายแบบโค้งปกติ (Normality distribution) ตรวจสอบด้วย Kolmogorov-Smirnov Test (1-Sample K-S)

2.4 ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มเท่ากัน

ซึ่งตัวแปรที่ทดสอบแล้วเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติแจกแจงแบบที จึงวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มด้วยสถิติแบบที (t-test)

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ทักษะคิดต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการ

จัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ Paired t-test (สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ, 2543)

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ทักษะคติต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทั้งก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ Independent t-test (สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ, 2543)

5. เปรียบเทียบคะแนนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของตัวแปร ความรู้เรื่องการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ทักษะคติต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์ของกองทุนหลักประกันสุขภาพ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันและฟื้นฟูสุขภาพ และความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ด้วยสถิติ Independent t-test (สุวรรณา จันทน์ประเสริฐ, 2543)